

Radiotelevizija Srbije - Radio Beograd i Ambasada Sjedinjenih Američkih Država u Srbiji predstavljaju:

The Metropolitan Opera

DIREKTNI PRENOSI NA
RADIO BEOGRADU 2/3

SEZONA 2014/2015

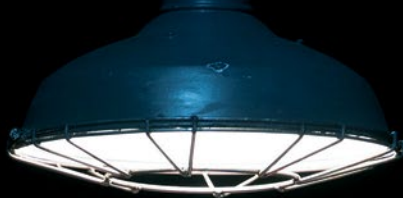
The Metropolitan Opera

SEZONA 2014/2015 RADIJSKIH PRENOSA IZ METROPOLITENA

Radio-televizija Srbije Radio Beograd uz podršku
Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Srbiji,
predstavlja:

**Sezonu radijskih prenosa
2014-2015
od 6. decembra do 9. maja**

na zajedničkim talasima
Drugog i Trećeg programa
Radio Beograda

SVAKE
SUBOTE NA
DRUGOM
I TREĆEM
PROGRAMU
RADIO
BEOGRADA

The Metropolitan Opera

SEZONA 2014/2015 RADIJSKIH PRENOSA IZ METROPOLITENA

- 06.12. *Seviljski berberin (Rosini)* **4**
- 13.12. *Majstori pevači (Vagner)* **6**
- 20.12. *Figarova ženidba (Mocart)* **8** NOVA POSTAVKA
- 27.12. *Travijata (Verdi)* **10**
- 10.01. *Aida (Verdi)* **12**
- 24.01. *Boemi (Pučini)* **14**
- 31.01. *Hofmanove priče (Ofenbah)* **16**
- 07.02. *Magbet (Verdi)* **18**
- 14.02. *Jolanta (Čajkovski)* **20** NOVA POSTAVKA
Zamak plavobradog (Bartok) **22** NOVA POSTAVKA
- 21.02. *Don Đovani (Mocart)* **24**
- 07.03. *Karmen (Bize)* **26**
- 14.03. *Dama sa jezera (Rosini)* **28**
- 21.03. *Manon (Masne)* **30**
- 28.03. *Lučija od Lamermura (Doniceti)* **32**
- 04.04. *Ernani (Verdi)* **34**
- 11.04. *Don Karlo (Verdi)* **36**
- 25.04. *Kavalerija Rustikana (Maskanji)* **38** NOVA POSTAVKA
Pajaci (Leonkavalo) **40** NOVA POSTAVKA
- 02.05. *Bal pod maskama (Verdi)* **42**
- 09.05. *Život razvratnika (Stravinski)* **44**

Doakino Rosini:

Seviljski berberin

Libreto: Čezare Sterbini po motivima
Bomarešovog komada *Seviljski berberin*

Subota,
6. decembar 2014.
18:00

Ken Howard/Metropolitan Opera

Lica i izvođači:

Rozina | Izabel Lenard, kontraalt

Grof Almaviva | Lorens Braunli, tenor

Figaro | Kristof Maltman, bariton

Doktor Bartolo | Mauricio Muraro, bas

Don Bazilio | Pata Burčuladze, bas

Hor i orkestar Metropolitan opere

Dirigent: Mikele Marioti

Režija: Bartlet Šer

Opera ima dva

čina i jednu

pauzu

Premijera:

Rim, Teatro Arđentina,

20. februar 1816.

Do pojave Rosinijevog dela, najuspešnija opera napisana na ovaj predložak bila je Paizjelova dvočinka *Seviljski berberin* iz 1782. godine. Kada je posegnuo za istim sižeom, Rosini je bio primoran da u javnosti opravda i promoviše svoj izbor. Na samoj premijeri *Seviljski berberin* je doživeo fijasko, a izvođenje su prekicali i protesti Paizjelovih pristalica. Repriza je popravila utisak, a opera je ubrzo počela da živi na pozornicama širom Evrope, gde je sticala sve više ljubitelja. Danas je *Seviljski berberin* deveta najizvođenija opera u istoriji, a lista velikana koji su se u njoj okušali je nepregledna. Dovoljno je reći da je uloga Rozine, originalno napisana za kontraalt, toliko privlačna da su je pevali i soprani poput velike Marije Kalas.

Grof Almaviva je zaljubljen u lepu Rozinu, kojoj pod prozorom peva serenade. I devojka je zainteresovana za njega, verujući da joj se udvara skromni mladić Lindoro. Ali, njihov susret je nemoguć jer je Rozinu zatočio u kući njen staratelj doktor Bartolo, koji želi da se domogne njenog miraza. Grofu pritiče u pomoć Figaro, gradski berberin i majstor svih zanata. Oni kuju plan da Almaviva pokuca na Bartolova vrata, izigravajući pijanog vojnika koji traži prenočište. Bartolo odbija da ga primi, te nastaje metež koji smiruje policija. U drugom pokušaju da prodre u Bartolov dom, grof se pretvara da je zamena za Rozininog učitelja pevanja. Za vreme časa, mladi par kuje plan za beg. Nažalost, Bartolo ih prozre i upozorava Rozinu da "Lindoro" radi za ozloglašenog grofa Almavivu, koji je bacio oko na nju. Ogorčena devojka prihvata da se uda za Bartola te noći. I pored nevremena, Almaviva i Figaro stižu u ugovoreno vreme za beg, ali zatiču hladnu i nepoverljivu Rozinu. Almaviva joj otkiva da on jeste grof iz priče, ali i da je iskreno voli. Oni koriste dolazak notara i venčavaju se. Bartolo se miri sa sudbinom, a kao utehu dobija na poklon, toliko željeni, Rozinin miraz.

Rihard Vagner:

Majstori pevači iz Nirnberga

Libreto: Rihard Vagner

Subota,
13. decembar 2014.
18:00

Lica i izvođači:

Eva | Anete Daš, sopran
Magdalena | Karen Kargil, mecosopran
Valter fon Štolcing | Johan Bota, tenor
David | Pol Eplbi, tenor
Hans Saks | Mihael Fole, bas-bariton
Bekmeser | Johanes Martin Krencl, bariton
Pogner | Hans-Peter Kenig, bas

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Džejms Livajn
Režija: Oto Šenk

Opera ima
tri čina i dve
pauze

Premijera:
Minhen, Kraljevski nacionalni teatar,
21. jun 1868.

Po završetku rada na *Tanhojzeru* i početka komponovanja *Loengrina*, Vagnerovu pažnju je zaokupila priča o srednjovekovnim Minezengerima - majstorima pevačima. Iako je skice libreta zasnovanog na pričama Georga Gotfrida Gervinusa i Jakoba Grima napisao 1845. godine, opera je završena dve decenije kasnije i pravi je plod kompozitorove stvaralačke zrelosti. U *Majstorima pevačima iz Nirnberga* Vagner je primenio kontrapunkt u stilu Johana Sebastijana Baha, gregorijanski koral, ali i zaokružene muzičke forme koje se nisu više mogle pronaći u njegovim delima iz vremena stvaranja *Prstena Nibelunga*. Time je potcrtao sukob između starog i novog koji se nalazi u središtu dramskog zapleta ove monumentalne muzičke drame i jedine komedije među Vagnerovim zrelim operama.

Eva, ćerka zlatara Pognera, u pratnji svoje dadilje Magdalene upoznaje se sa mladim vitezom Valterom fon Štolcingom i između njih se rađa ljubav na prvi pogled. Mladić saznaje da će pobednik minezengerskog nadmetanja kao nagradu dobiti Evu za ženu. Zbog toga moli majstore, pripadnike gradskog pevačkog esnafa, da ga prime u svoje redove. On peva probnu pesmu, ali ga gradski pisar Bekmeser prekida sa obrazloženjem da je prekoračio maksimum grešaka. Sa presudom se jedino ne slažu Pognera i obučar Hans Saks na koje je pesma ostavila dubok utisak. Kada sazna da Valter nije uspeo, Eva odlučuje da pobeogne sa njim, ali ih u toj ishitrenoj odluci sprečava Hans Saks. Bekmeser dolazi da otpeva Evi serenadu, tokom koje Saks iznosi na ulicu svoj radni sto, udarajući čekićem svaki put kada pisar prekrši neko od pravila. Na dan pevačkog takmičenja Valter uz Saksovu pomoć sastavlja svoju prelepu „Jutarnju pesmu“. Sticajem okolnosti Bekmeser uzima ovaj tekst i podmeće ga kao svoj. Ipak, ostavlja loš utisak na okupljene. Saks tada poziva Valtera da izvede pesmu koju je napisao. Mladi vitez pobeđuje i postaje novi član majstora pevača.

Wolfgang Amadeus Mozart:

Figarova ženidba

Libreto: Lorenzo da Ponte po motivima
istoimenog Bomaršeovog komada

Subota,
20. decembar 2014.
18:00

Lica i izvođači:

Figaro | Ervin Šrot, bas
Grof Almaviva | Marijuš Kvječenj, bas
Suzana | Daniel de Niz, sopran
Grofica Almaviva | Rejčel Vilis-Sorensen, sopran
Kerubino | Serena Malfi, sopran

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Edo de Vart
Režija: Ričard Ejr

Opera ima
četiri čina i
jednu pauzu

Premijera:
Beč, Burgteatar,
1. maj 1786.

Opera *Figarova ženidba* predstavlja prvi plod saradnje Wolfganga Amadeusa Mocarta i libretiste Lorenca da Ponte, sa kojim će kompozitor potom raditi na operama *Don Đovani* i *Tako čine sve*. Da Ponte je uspeo da za samo šest nedelja tekst komedije preradi u libreto izostavljajući iz njega najradikalnije političke konotacije, što je bio uslov za odobrenje koje je lično dao Car Jozef II. Premijera je održana u bečkom Burgteatru, sa velikim uspehom koji je potom, u decembru iste godine, krunisan trijumfom u Pragu. Zbog tada važećih ograničenja u broju izvođenja opere, *Figarova ženidba* je izvedena svega devet puta, da bi 1789. godine bila ponovo postavljena, ali uz prethodne male izmene koje su Da Ponte i Mozart načinili prema mogućnostima nove solistkinje koja je nastupala u ulozi Suzane.

Figaro, sobar grofa Almavive, pokušava da ozvaniči svoju ljubav sa Suzanom, grofičinom sobaricom. Glavna prepreka su grofovo udvaranje Suzani, kao i Figarovi finansijski problemi. Kako bi otplatio dug prema vremešnoj plemkinji Marčelini, Figaro će možda morati da postane njen muž. U borbi sa ljudima moćnijim od sebe on mora da upotrebi jedino što ima - inteligenciju, lukavost i snalažljivost. Nasuprot njemu stoji grof Almaviva - neumereni i uticajni bogataš koji ne samo da je zanemario svoju ženu, lepu groficu Rozinu, nego po svaku cenu želi da osvoji ljupku Suzanu. No, grof pritom potcenjuje Suzaninu inteligenciju i snalažljivost koje su jednake, ako ne i efikasnije od Figarovih. U svim intrigama Suzana se oslanja na pubertetsku zaljubljenost Kerubina, kao i na osvetoljubivost Marčeline i Bartola. Na kraju Almaviva biva nadmudren, prinuđen da prizna poraz i traži oprostaj od grofice.

Dužepe Verdi:
Travijata

Libreto: Frančesko Marija Pjave prema drami
Dama s kamelijama Aleksandra Dime sina

Subota,
27. decembar 2014.
19:00

Ken Howard/Metropolitan Opera

Lica i izvođači:

Violeta Valeri | Marina Rebeka, sopran
Alfredo Žermon | Stiven Kostelo, tenor
Žorž Žermon | Ludovik Tezije, bariton

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Marko Armilijato
Režija: Vili Deker

Opera ima tri
čina i jednu
pauzu

Premijera:
Venecija, Teatro La Feniče,
6. mart 1853.

Opera *Travijata* je na premijeri u teatru La Feniče doživela fijasko. Razloge za neuspeh pre svega treba tražiti u lošoj pevačkoj podeli, a manjim delom u, za to doba, skandaloznom sadržaju, realističnom zapletu i savremenim kostimima. Samo godinu dana kasnije, takođe u venecijanskom pozorištu San Benedeto, publika i kritika jednodušno su prihvatile ovo delo čija atraktivnost ne jenjava ni danas. Kompozitorovo majstorstvo se pre svega ogleda u muzičkom oblikovanju glavnog ženskog lika čije se psihološke mene odražavaju i u promeni njenog vokalnog izraza – od koloraturnih, ekstrovertnih pasaža iz prvog čina do lirskih, gotovo "eteričnih" deonica u trećem činu.

Travijata započinje zabavom, na kojoj Violeta upoznaje mladića po imenu Alfredo Žermon. Oni nazdravljaju jedno drugome, prepoznajući uzajamnu privlačnost. Dok im se pridružuju ostale zvanice, Violeta skriva da se oseća loše – niko od prisutnih ne zna da ona boluje od tuberkuloze. Alfredo joj saopštava da je zaljubljen u nju već godinu dana. Violeta pokušava da ga odbije, ali, kada on ode, pita se da li bi to mogla biti njena jedina prilika da upozna pravu ljubav. Isprva, čini joj se da bi to bila ludost – ona mora da nastavi da živi kao slobodna i nezavisna žena. Međutim, njen otpor nije dugog veka i Violeta ubrzo odlazi van Pariza gde započinje idiličan život sa ljubljenim Alfredom...

Dužepo Verdi:

Aida

Libreto: Antonio Gislancioni prema scenariju Ogista Marijeta

Subota,
10. januar 2015.
19:00

Lica i izvođači:

Aida | Tamara Vilson, sopran
Egipatski kralj | Solomon Hauard, bas
Amneris | Violeta Urmana, mecosopran
Radames | Marčelo Đordani, tenor
Amonasro | Džordž Gagnidze, bariton
Ramfis | Dmitrij Beloselski, bas

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Marko Armilijato
Režija: Sonja Frisel

Opera ima
četiri čina i dve
pauze

Premijera:
Kairo, Opera,
24. decembar 1871.

Najspektakularnija Verdijeva opera napisana je po porudžbini egipatskog kediva Ismail-paše u sklopu ceremonija koje su pratile ulazak Egipta na modernu političku scenu. Godine 1869. otvoreni su Suecki kanal, kao i Kairska opera koja se po svojoj veličini i monumentalnosti mogla meriti sa najvećim operskim kućama tog doba u Evropi. Kao predložak za radnju *Aide* poslužio je tekst poznatog francuskog egiptologa Ogista Marijeta, kedivovog prijatelja. Verdi je zatim pisanje libreta poverio Antoniju Gislancioniju, sa kojim je prethodno sarađivao na operi *Moč sudbine*. Opera je premijerno izvedena u raskošnom zdanju Kairske opere, koje je, nažalost, sto godina kasnije nestalo u razornom požaru. Najpoznatija scena opere *Aida* je *Trijumfalni marš* čija se muzika i danas često koristi u najrazličitijim kontekstima – od reklama do pesama fudbalskih navijača.

Egipatski vojskovođa Radames je zaljubljen u robinju Aidu, koja je poreklom etiopska princeza. Istovremeno, njega strasno voli faraonova kći, moćna princeza Amneris. Nasuprot ovog emotivno angažovanog ljubavnog trougla nalaze se egipatski suveren, vrhovni sveštenik Ramfis i Aidin otac, Amonasro, etiopski kralj. Ovi muškarci su željni vlasti i osvete i zbog toga osujećuju ljubav Aide i Radamesa, povređujući, pritom, i samu Amneris. Opera se završava potresnom monumentalnom scenom: dok ljubavnici Aida i Radames ostaju zarobljeni unutar mračne grobnice iščekujući smrt, nad nadgrobnom pločom Amneris se moli bogovima za Radamesovu dušu.

Đakomo Pučini:

Boemi

Libreto: Đuzepe Đakoza i Luidi Ilika prema romanu i komadu
Scene iz boemskog života Anrija Miržea

Subota,
24. januar 2015.
19:00

Lica i izvođači:

Rodolfo | Žan-Fransoa Boras, tenor

Mimi | Kristina Opolais, sopran

Marčelo | Marijuš Kvječenj, bariton

Šonar | Alesio Arduini, bariton

Kolin | Dejvid Sor, bas

Mizeta | Sonja Jončeva, sopran

Benoa/Alsindor | Džon Del Karlo, bas

Hor i orkestar Metropolitan opere

Dirigent: Rikardo Frica

Režija: Franko Zefireli

Opera ima
četiri čina i dve
pauze

Premijera:
Torino, Teatro Redo,
1. februar 1896.

„Niko nije opisao Pariz tog vremena bolje od Pučinija“, rekao je navodno Klod Debisi Manuelu de Falji. Pučini je sa velikom ljubavlju stvarao svoju četvrtu operu, prvo zato što ga je libreto podsetio na studentske dane u Milanu, a zatim što se i sam „zaljubio“ u glavnu junakinju Mimi. Iako je ovo delo možda preterano sentimentalno, u njemu je Pučini iskazao najbolje strane svog operskog umeća - smisao za dramu, psihološko slikanje i ilustrovanje osećanja raskošnim melodijama. *Boemi* su jedna od najizvođenijih i najvoljenijih opera celokupnog operskog repertoara, a ujedno, to je i najčešće postavljano delo u istoriji Metropolitanena.

Na mansardi u Latinskom kvartu, u velikoj nemaštini žive umetnici i boemi - Rodolfo, Marčelo, Šonar i Kolin. Kada komšinica Mimi zamoli Rodolfa za šibicu, umesto plamena sveće, rasplamsava se ljubav između dvoje mladih. U kafe gde društvo proslavlja Badnje veče, dolazi Marčelova bivša devojka Mizeta u pratnji bogatog obožavaoca Alsindora. Ugledavši staru ljubav, Mizeta ostavlja Alsindora i baca se Marčelu u zagrljaj. Ubrzo, oba ljubavna para zapadaju u neprilike. Marčelo se svađa za Mizetom optužujući je da flertuje sa drugim muškarcima, a Mimi se žali na Rodolfovu ljubomoru. Ne znajući da ga Mimi sluša, Rodolfo objašnjava Marčelu kako siromaštvo u kojem žive narušava zdravlje njegove voljene, te misli da bi za nju bilo bolje da nađe bogatijeg udvarača. Uprkos tome oni odlučuju da ostanu zajedno do proleća. Nekoliko meseci kasnije Rodolfo i Marčelo pričaju o svojim bivšim devojkaama koje su našle bogatije mladiće. Prekida ih Mizeta koja javlja da je Mimi ostavila bogatog zaštitnika i da bolesna sedi pred ulazom u zgradu. Ona jedino želi da vidi Rodolfa, dok ostali hitaju da nabave novac za lekove. Dvoje zaljubljenih se priseća srećnih dana i čini se da se Mimi oporavlja. Rodolfo zamračuje sobu kako bi zaspala. Nešto kasnije Šonar otkriva da je umrla, a očajni Rodolfo grli njeno beživotno telo.

Žak Ofenbah:

Hofmanove priče

Libreto: Žil Barbije i Mišel Kare po motivima tri priče E.T.A. Hofmana

Subota,
31. januar 2015.
19:00

Antonija | Erin Morli, sopran
Antonia/Stela | Hibla Gerzmava, sopran
Đulijeta | Kristin Rajs, sopran
Niklaus | Kejt Lindzi, mecosopran
Hofman | Vitorio Grigolo, tenor
Lindorf/Kopelijus/Mirakl/Dapertuto | Tomas Hempson, bas-bariton

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Iv Abel
Režija: Bartlet Šer

Opera ima pet
činova i dve
pauze

Premijera:
Pariz, Opera Komik,
10. februar 1881.

Ofenbah je *Hofmanove priče* video kao poslednji pokušaj da bude prihvaćen kao kompozitor ozbiljne opere, a ne samo kao majstor vrcavih operetskih dela po kojima je bio poznat. Zbog toga je svu svoju kreativnu energiju uložio u pisanje ove opere, ne doživевši da prisustvuje premijeri dela. Kompozitor je pre smrti u velikoj meri dovršio partituru dela čije su probe već otpočele, a porodični prijatelj Ernest Giro je dopunio i orkestrirao delove čina posvećenog Đulijeti, kao i epilog. Posle premijere, *Hofmanove priče* doživljavaju zanimljivu sudbinu. Naime, nakon drugog izvođenja u bečkom Ringteatru 1881. godine, pozorište je zahvatio razorni požar, što je učinilo da opera zadobije auru "dela koje nosi nesreću". Prestala je da se izvodi sve do spektakularne postavke u Berlinu 1905. godine koja je *Hofmanove priče* vratila na repertoar. Tokom prve polovine XX veka ustalila se praksa da vodeće ženske uloge tumače različite pevačice, na uštrb dramskog jedinstva dela, ali uz retku priliku da se angažuje više odličnih soprana u jednoj operi.

Romantičarski pesnik E.T.A. Hofman je predstavljen kao glavni protagonist sopstvenih priča. Njegov duhovni i moralni pad je prikazan kroz niz nesrećnih ljubavnih iskustava: frivolno zaljublivanje u mehaničku lutku Olimpiju, iskrenu, ali tragičnu ljubav prema pevačici Antoniji i dekadentnu vezu iz dosade sa kurtizanom Đulijetom. Ova tri čina uokviruju prolog i epilog. U njima Hofman priča svoje ljubavne epizode, iščekujući svoju poslednju voljenu, primadonu Stelu koja je, zapravo, kombinacija sve tri prethodne žene koje je voleo. U svim događajima Hofmana prati mladi student Niklaus, za koga se ispostavlja da je personifikacija pesnikove muze. Takođe, u svim pričama pojavljuje se pesnikov misteriozni, demonski suparnik, koji menja obličja i osujećuje Hofmanovu potragu za ljubavnom srećom nastupajući pod imenima Lindorf, Kopelijus, Doktor Mirakl i Dapertuto. Na kraju, ostaje pitanje da li je ovaj suparnik personifikacija mračnih pesnikovih poriva i ideje da samo kroz antagonizam i patnju nastaju najviši umetnički dometi.

Dužepje Verdi: Magbet

Libreto: Frančesko Marija Pjave
po motivima istoimenog
Šekspirovog komada

Subota,
7. februar 2015
19:00

Lica i izvođači:

Magbet | Željko Lučić, bariton

Lejdi Magbet | Ana Netrebko, sopran

Banko | Rene Pape, bas

Mekdaf | Džozef Kaleja, tenor

Malkolm | Noa Betge, tenor

Hor i orkestar Metropolitan opere

Dirigent: Fabio Luizi

Režija: Ejdrijan Nobl

Opera ima
četiri čina i
jednu pauzu

Premijera:
Firenca, Teatro dela Pergola,
14. mart 1847.

Krajem septembra 1846. godine Verdi je od impresarija Teatra dela Pergola dobio potvrdu da je angažovan Felice Varezi, jedan od najboljih baritona tog doba, koga su krasile i izuzetne glumačke sposobnosti i retka scenska inteligencija. Kompozitor će Vareziju podariti naslovnu ulogu u *Magbetu*, a kasnije će za njega stvoriti i nezaboravni lik Rigoleta. Verdi je želeo da sa *Magbetom* prikaže nešto novo. Smatrao je da je ova tragedija jedna od najvećih kreacija ljudskog duha i želeo je da joj pruži dostojan operski tretman: insistirao je da Pjave napiše tekst kakav je zamislio, angažovao je pesnika Andreu Mafeija da retušira neke delove libreta i posvetio se probama na kojima je neumorno radio sa dvoje glavnih pevača, Varezijem i Marijanom Barbijeri-Nini. Opera je na premijeri doživela veliki uspeh, a i u kasnijim obnovama Verdi se rado vraćao delu, praveći dopune i revizije, kao na primer za izvođenje u Parizu 1865. godine.

Baš kao i u Šekspirovoj drami, opera započinje scenom sa vešticama, koje zadržavaju važnu ulogu tokom cele opere. U šumi, one se susreću sa Magbetom i Bankom koji se vraćaju iz bitke. Magbet je iznenađen kada ga veštice nazovu titulama *Tejn od Kodora* i *Kralj Škotske*, dok Banku govore da će biti otac kraljeva. Odmah potom, prvi deo njihovog predskazanja se ostvaruje: Magbet dobija poruku od kralja Dankana, koji ga postavlja za novog Tejna od Kodora. Za to vreme u njihovom zamku, Lejdi Magbet saznaje za novost iz muževljevog pisma. Zatičemo Lejdi Magbet u krevetu, čime Verdi potcrtava da je strasna veza među supružnicima pre svega zasnovana na njihovoj zajedničkoj žudnji za vlašću, koja proizvodi nasilje i represiju, a ne potomke. Oni odlučuju da ubiju kralja i da prikriju zločin, kako bi Magbet bio izabran za kralja Škotske. Uspevaju u svom naumu, ali krivica, ludilo i opšta represija koju sprovode nad narodom i potencijalnim protivnicima, na kraju sustižu krvavi par. Pobeđuje ih Mekdaf, kome su ubili porodicu i koji na kraju proglašava Dankanovog sina Malkolma za novog škotskog kralja.

NOVA
POSTAVKA

Petar Čajkovski:
Jolanta

Liberto: Modest Čajkovski prema komadu
Čerka kralja Renea Henrika Herca

Subota,
14. februar 2015.
18:30

Lica i izvođači:

Jolanta | Ana Netrebko, sopran
Rene | Aleksej Tanovicki, bas
Robert | Aleksej Markov, bariton
Grof Vodemon | Pjotr Bečala, tenor
Ibn-Hakija | Elčin Azizov, bariton
Almerik | Kit Džejmson, tenor

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Valerij Gergijev
Režija: Marijuš Trelinjski

Opera ima jedan
čin i izvodi se
bez pauze

Premijera:
Sankt Peterburg, Teatar Mariinski,
6. decembar 1892.

Mladi kompozitor Feručo Buzoni je 1883. godine želeo da napiše muziku na osnovu Hecovog komada, ali je to ipak prvi učinio Petar Čajkovski osam godina kasnije, priređujući koncertno veče na kojem su premijerno izvedene *Jolanta* i *Krcko oraščić*. Čajkovski je strepeo kako će ovo delo biti primljeno, jer ga je napisao sa mukom i bez velike inspiracije. Ipak, publika je na premijeri sa oduševljenjem prihvatila operu. Stručna javnost je, pak, imala ambivalentan odnos prema "Jolanti". Nikolaj Rimski-Korsakov ju je smatrao najlošijom operom Čajkovskog, dok je Gustav Maler toliko voleo ovu partituru da ju je dirigovao.

Jolanta, slepa kći provansalskog kralja Renea, odrasta u dvorcu sa prelepom baštom, čuvana toliko da nije svesna svog hendikepa. Njen otac zna da je izlečenje moguće samo ukoliko ona ima jaku volju, ali se pribojava ishoda i ne želi da naruši njenu sreću. Kada dođe vreme da se uda za Roberta, kome je obećana, u pratnji Jolantinog verenika u zamak dolazi i grof Vademon koji se iskreno zaljubljuje u devojkicu. Pošto Jolanti otkrije svet boja i svetlosti, između njih se rasplamsava ljubav. Uz pomoć lekara Ibn-Hakije i ljubavi prema Vademonu, Jolanta uspeva da progleda. Udaje se za grofa, a Robert postaje slobodan, te se ženi Matildom koju voli.

dve
opere
za jedno
veče

NOVA
POSTAVKA

Bela Bartok:

Zamak plavobradog

Liberto: Bela Balaž prema priči *Plava brada* Šarla Peroa

Subota,
14. februar 2015.
20:45

dve
opere
za jedno
veče

Lica i izvođači:

Plavobradi | Mihail Petrenko, bas

Judita | Nađa Majkl, sopran

Hor i orkestar Metropolitan opere

Dirigent: Valerij Gergijev

Režija: Marijuš Trelinjski

Opera ima jedan

čin i izvodi se bez

pauze

Premijera:

Budimpešta, Opera,

24. maj 1918.

Pre *Zamka plavobradog* Bartok nije nikada pisao muziku za pozorište, ali je uspešno izašao na kraj sa svim problemima na koje je naišao u susretu sa velikom formom kao što je opera. Pored toga, priča o sedam zaključanih soba pružila mu je priliku da izvaja sedam briljantnih scena dajući svakoj sopstveni tonalitet i da na taj način lakše prebrodi izazove komponovanja scenskog dela.

U prologu, recitator daje simboličko tumačenje radnje koja sledi. Judita je došla u mračni zamak Plavobradog i uprkos njegovom insistiranju da ode, ona rešava da ostane. Odlučna da otkrije tajnu zamka obavijenog mrakom, bez ijednog prozora, Judita traži od Plavobradog da otključa sedam zaključanih vrata i u zamak unese svetlost. Ne obazirući se na njegovu molbu da ne traga za istinom, već da ga samo voli, Judita stiže do poslednjih vrata zamka odakle izlaze tri žene – jutro, podne i veče. Plavobradi joj govori da je nedostajala samo još ona - noć, i proglašava je svojom ženom. Vrata se zatvaraju, ona ostaje zarobljena i mrak se vraća u sobe i hodnike zamka.

Volfgang Amadeus Mozart:

Don Đovani

Libreto: Lorenzo da Ponte

Subota,
21. februar 2015.
18:30

Lica i izvođači:

Don Đovani | Peter Matei, bariton
Leporelo | Luka Pizaroni, bas
Komptur | Džejms Moris, bas
Dona Ana | Elza van den Heve, sopran
Don Otavio | Dmitrij Korčak, tenor
Dona Alvira | Ema Bel, sopran
Mazeto | Adam Plahetka, bas
Cerlina | Kejt Lindsy, sopran

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Alen Gilbert
Režija: Majkl Grendidž

Opera ima dva
čina i jednu
pauzu

Premijera:
Prag, Državno pozorište,
29. oktobar 1787.

Za drugu od tri opere na kojima je Mozart saradivao sa libretistom Lorencom da Ponteom, kompozitor je odabrao poznatu priču o legendarnom španskom plemiću i beskrupuloznom zavodniku Don Huanu. Lik ovog smelog osvajača žena, prvi je u jednom dramskom komadu oživeo Tirso da Molina, a kasnije je ovaj junak inspirisao brojne književnike od Molijera i Karla Goldonija, preko Bajrona i Puškina, do Šoa i Kamija. Mozartu je ovaj intrigantni protagonist poslužio da stvori, kako je sam navodio, "svoju najozbiljniju" operu, koju je nešto kasnije filozof Kjerkegor opisao kao "delo bez mane, neprekinuto savršenstvo". Sam Don Đovani je oblikovan kao prvi "libertinski" operski heroj - antijunak bez ideala i skrupula, koga pokreću individualizam i želja za zadovoljstvima.

Don Đovani, uz pomoć sluga Leporela, hrli iz jednog u drugo osvajanje. No, kada pokuša da zavede Dona Anu, verenicu Don Otavija, sve kreće po zlu i razvratnik u dvoboju ubija devojičinog oca, Komptura. U grad dolazi misteriozna Dona Elvira, nekadašnja Don Đovanijeva žrtva, koja želi da mu se osveti. Zavodnik, uvek u potrazi za novim izazovima, pokušava da šarmira i lepu seljančicu Cerlinu koja treba da se uda za Mazeta. Ana, Otavio, Cerlina, Mazeto i Elvira se udružuju kako bi kaznili prestupnika, ali im on svaki put, uz Leporelovu pomoć, utekne. Bežeći, dolaze do groblja gde Kompturova statua oživljava. Don Đovani, umesto da se uplaši, poziva sablasnog kipa na večeru. Elvira, koja i dalje voli Don Đovanija, moli ga da se promeni. Kada on to odbije, u posetu stiže statua koja traži od njega da se pokaje. Ništa ne može da natera Don Đovanija da promeni svoju prirodu i zato se pred njim otvara pakao u koji ga odvlače demoni. Ostali likovi sada mogu da mirno nastave svoje živote, izgovarajući naravoučenije dela "Ovako prolazi onaj koji čini zlo: smrt grešnika pokazuje kakav je bio njegov život".

Žorž Bize:

Karmen

Libreto: Anri Mejak i Ludovik Alevi
prema istoimenoj noveli Prospera Merimea

Subota,
7. mart 2015.
19:00

Lica i izvođači:

Karmen | Elina Garanča, mecosopran
Don Hoze | Jonas Kaufman, tenor
Eskamiljo | Gabor Brec, bas-bariton
Mikaela | Ajlin Perez, sopran
Zuniga | Ričard Bernstajn, bas
Morales | Trevor Šojneman, bariton
Fraskita | Daniele Talamantes, sopran
Mersedes | Džindžer Kosta-Džekson, mecosopran

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Luj Langre
Režija: Ričard Ejr

Opera ima
četiri čina i
jednu pauzu

Premijera:
Pariz, Opera Komik,
3. mart 1875

Kao inspiracija Žoržu Bizeu, za njegovo remek-delo, poslužila je pripovetka *Karmen* Prospera Merimea, a pisac je kao uzor imao Puškinovu poemu *Cigani*, koju je preveo na francuski jezik. Iako danas jedna od najpopularnijih i najizvođenijih opera, *Karmen* je na premijeri u pariskoj Operi Komik, doživela potpuni fijasko. Slavu i popularnost koju je ova opera postepeno stekla i zadržala, najpre u drugim zemljama, a tek nakon toga i u Francuskoj, sam kompozitor, na žalost, nije doživeo, jer je te iste godine iznenada preminuo. Veliku slavu i dugovečnost ovoj operi preokao je i Fridrih Niče rečima "Dokle god nas bude, ona će biti na repertoaru evropskih pozornica".

Očaran lepom i prevrtljivom cigankom Karmen, vojnik Don Hoze joj pomaže da pobjegne iz zatvora u koji je dopala zbog napada na jednu radnicu u fabrici cigareta u kojoj i sama radi. Međutim, na njene čari "pada" i toreador Eskamiljo, koga ljubomorni Don Hoze napada i pokušava da ubije. Zbog ljubavi prema Karmen Don Hoze dezertira, a potom napušta i svoju verenicu Mikaelu. Karmen ostavlja Don Hozea i kreće za Eskamiljom na koridu u Sevilju. Iako je Don Hoze preklinje da mu se vrati, Karmen ga surovo odbija. Tada Don Hoze u očaju i besu ubija Karmen, dok u pozadini narod slavi još jednu Eskamiljovu pobjedu.

Doakino Rosini:

Dama sa jezera

Libreto: Andrea Leone Totola na osnovu istoimene poeme Voltera Skota

Subota,
14. mart 2015.
18:00

Ken Howard/Metropolitan Opera

Lica i izvođači:

Elena | Džojš DiDonato, sopran

Malkolm | Daniela Barčelona, kontraalt

Kralj Džejms V | Huan Dijego Flores, tenor

Daglas | Oren Grejdus, bas

Rodrigo | Džon Ozborn, tenor

Hor i orkestar Metropolitan opere

Dirigent: Mikele Marioti

Režija: Pol Karan

Opera ima dva

čina i jednu

pauzu

Premijera:

Napulj, Teatro San Karlo,

24. oktobar 1819.

Mistična atmosfera *Dama sa jezera* inspirisala je Rosinija da napiše neobično pitoresknu i bogatu operску partituru, koja je zaslužna za nastanak mnogobrojnih opera sa škotskom tematikom. Naime, italijanska publika *bel canto* epohe je svoju romantičarsku senzibilnost hranila pričama smeštenim u šumovite i hladne predele Severne Evrope. Sama poema *Dama sa jezera* Voltera Skota se oslanja na dugačku liniju takozvanih "osijanskih dela" baziranih na pesmama keltskog barda Osijana, a koje je, u stvari, pisao pesnik Džejms Mekferson krajem XVIII veka, predstavljajući ih kao "drevna predanja". Iako su savremenici poput Stendala videli operu *Dama sa jezera* kao izraz „romantičnog sentimenta koji čovek oseća kada se nađe sam usred nepregledne šume“, Rosinijeva partitura odiše lakoćom, lirizmom i elanom koji su svojstveni operskoj misli Italije i juga Evrope.

Tajanstvena žena, u čamcu pristaje na obalu idiličnog jezera Loh Katrin. Kada se iskrca, ona susreće nepoznatog čoveka koji se izgubio. To je kralj Džejms koji se odvojio od svoje lovačke družine. Kako su u tom trenutku u Škotskoj nemirna vremena, on joj se iz opreznosti predstavlja kao Uberto od Snoudona. Očaran lepotom i držanjem neznanke, kralj se u nju zaljubljuje na prvi pogled. Prihvata poziv da prenoći na njenom imanju i tada otkriva da se nalazi u društvu Elene, čerke vođe pobunjenog klana Dagleasa. Stvar dodatno komplikuje i činjenica da je devojkа zaljubljena u hrabrog i lakomislenog Malkolma, iako je verena za jednog od očevih saveznika, ambicioznog Rodriga. Uprkos tome što Elena odbija Džejsmovo udvaranje, on joj u znak zahvalnosti zbog gostoprimstva daje zlatni prsten koji joj garantuje kraljevsku zaštitu. U međuvremenu započinju sukobi koje pobunjenici gube. Dagleasa i Malkolm odvođe zarobljene u kraljev dvorac. Elena donosi prsten kako bi ih spasila, a kralj joj otkriva svoj identitet i nudi pomilovanje. Ostavljajući po strani sopstvene emocije, on blagosilja brak Elene i njenog izbaranika.

Žil Masne:

Manon

Libretista: Anri Mejak i Filip Žil na osnovu romana *Priča o vitezu Grijeu i Manon Lesko* opata Prevoa

Subota,
21. mart 2015.
17:30

Lica i izvođači:

Manon | Diana Damrau, sopran
De Grije | Vittorio Grigolo, tenor
Grof de Grije | Nikola Teste, bas
Stari Gijo | Kristof Mortanj, tenor
Bretini | Dvejn Kroft, bariton

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Emanuel Vijom
Režija: Loran Peli

Opera ima pet
činova i dve
pauze

Premijera:
Pariz, Opera Komik,
19. januar 1884.

Roman Opata Prevoa *Priča o vitezu Grijeu i Manon Lesko* poslužila je kao inspiracija Oberu, Pučiniju i Masneu za stvaranje operskih dela na temu tragične sudbine glavne junakinje. Masneova verzija ovog sižea je postigla veliku popularnost širom sveta i bila je stožerni komad repertoara Opere Komik u periodu između dva svetska rata. Snaga opere leži u glavnoj junakinji koju je Masne predstavio kao simbol "večitog ženskog", poput Melisande ili Lulu. Njena kontradiktorna priroda koju je Gij de Mopasan opisao kao "iskrenu u lažima i istinitu u razvratu" je u operi izuzetno precizno prikazana. Ona je oličenje stereotipa "zavodnice": lepa, ambiciozna, sklona uživanjima, ali i iskreno zaljubljena u samo jednog čoveka, za koga je spremna sve da žrtvuje i time okaje svoje grehe.

Na putu za samostan, Manon izlazi iz kočije u krčmi u Amijenu, gde je čeka njen staratelj i rođak Lesko. Stari zavodnik Gijo joj se udvara, ali ga ona odbija. Ona, ipak, shvata da bi joj glamurozni život u Parizu bio mnogo zabavniji od samostana. U krčmu stiže mladi vitez De Grije koji se zaljubljuje u Manon, te oni beže u Gijoovoj kočiji u Pariz, a nasamareni starac se zaklinje na osvetu. Manon u prestonici pronalaze njen rođak Lesko i bogati dendi Bretinji, koji joj govori da se De Grijeov otac protivi njihovoj vezi i da hoće da otme mladića. Manon odlučuje da, za njegovo dobro, ostavi De Grijea, kada mladića neznanci netragom odvođe. Ona postaje Bretinjijsava ljubavnica i kraljica otmenog društva. Saznaje da se De Grije sprema da primi sveštenički zavet pri crkvi San Sulpis. Ona ga moli za oprostaj, ljubav odnosi pobedu i mladi par ponovo beži zajedno. U kockarnici pokušavaju da steknu imetak igrajući protiv Gijoa, koji ih optužuje da varaju. Posle hapšenja, De Grijea spašava njegov otac, dok Manon osuđuju za razvrat i šalju na služenje kazne. De Grije i Lesko uspevaju da je izbave, ali iscrpljena i bolesna devojka umire na rukama svog voljenog.

Gaetano Doniceti:

Lučija od Lamermura

Libreto: Salvatore Kamarano, prema romanu
Nevesta od Lamermura Voltera Skota

Subota,
28. mart 2015.
17:00

Lica i izvođači:

Lučija | Albina Šagimuratova, koloraturni sopran
Lord Enriko Ašton | Fabio Kapitanuči, bariton
Ser Edgardo Revensvud | Džozef Kaleja, tenor
Lord Arturo Baklou | Metju Plenk, tenor
Rajmondo | Alaster Majls, bas

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Mauricio Benini
Režija: Meri Cimerman

Opera ima
tri čina i dve
pauze

Premijera:
Napulj, Teatro San Karlo,
26. septembar 1835.

O popularnosti ovog dela najbolje govori podatak da sa repertoara Metropolitan opere, u dugom periodu od 1903. do 1972. godine, nije odsustvovala duže od jedne sezone. Nakon tačno tri godine, ponovo je dostupna slušaocima direktnih radijskih prenosa. *Lučija od Lamermura* svojim istorijskim i umetničkim statusom zaslužuje svoju reputaciju. U vreme nastanka smatrana je vrhuncem romantičarske osećajnosti, a jasan zaplet, bravurozne deonice i neke od najlepših stranica Donicetijevе muzike doprinele su da se pozicionira kao jedna od najvoljenijih opera u istoriji.

Radnja se odvija u Škotskoj krajem 16. veka. Edgardo i Lučija kriju da se vole zbog sukoba između njihovih porodica. Pre nego što iz političkih razloga otputuje u Francusku, Edgardo podseća svoju voljenu da je Enriko Ašton, Lučijin brat, ubio njegovog oca. Spreman je da mu oprost, ukoliko bi mogao da se oženi sa njom. Lučija ga moli da još neko vreme krije njihovu ljubav i zaklinje mu se na vernost. Enriko, očajan zbog gubitka političke važnosti i finansijske moći svoje porodice, potura Lučiji lažno Edgardovo pismo u kojem joj verenik kaže da se zaljubio u drugu ženu i ubeđuje je da se uda za Lorda Artura Bakloua, bogataša koji bi njihovu porodicu mogao da spasi od propasti. Tokom ceremonije venčanja, Edgardo se pojavljuje u dvorcu Aštonovih, optužuje slomljenu Lučiju za neverstvo i proklinje nju i njenu porodicu. Kasnije te večeri, Enriko izaziva Edgarda na dvoboj koji zakazuju u zoru. U dvorac Aštonovih, Rajmondo donosi vest da je Lučija mačem ubila svog supruga. Pojavljuje se Lučija u krvavoj venčanici i u čuvenoj „Sceni ludila“ govori o tome kako je morala da se uda za Artura, iako je njena ljubav Edgardo. Tada gubi svest i pada. Edgardu, koji i dalje čeka na dvoboj, sveštenik Rajmondo donosi vest da je Lučija umrla u napadu ludila, skrhana tugom. Edgardo shvata da nikada nije prestala da ga voli probada se nožem kako bi mogao da joj se pridruži u smrti.

Duzepe Verdi: Ernani

Libreto: Frančesko Marija Pjave na osnovu istoimenog komada Viktora Igoa

Subota,
4. april 2015.
19:00

Lica i izvođači:

Ernani | Frančesko Meli, tenor

Don Karlo | Placido Domingo, bariton

Silva | Dmitrij Beloselski, bas

Elvira | Ejndžela Mid, sopran

Hor i orkestar Metropolitan opere

Dirigent: Džejms Livajn

Režija: Pjer Luiđi Samaritani

Opera ima

četiri čina i dve

pauze

Premijera:

Venecija, Teatro La Fenice,

9. mart 1844.

Ernani je peta Verdijeva opera koju je poručio teatar Le Fenice u Veneciji posle uspeha *Nabuka* i *Lombardijaca*. Verdi je dobio izuzetno povoljne uslove za rad, dobar honorar i mogućnost da sam bira pevače i siže. Oduševivši se pozorišnim komadom Viktora Igoa, kompozitor je ubedio libretistu Frančeska Mariju Pjavea da se posvete radu na ovoj priči koja je, u kontekstu tadašnjih prilika u Italiji, nosila dozu političkog rizika. Verdi je igrao aktivnu ulogu u uobličavanju tekstualnog predloška, insistirajući da naslovnu ulogu treba da peva tenor, a ne kontraalt, kako je bilo predviđeno. Na premijeri je opera doživela izuzetan uspeh i često je postavljena širom Italije u narednim godinama. Među Verdijevim ranim operama *Ernani* se ističe svojom dramskom i stilskom kohezijom, koju nećemo sresti u kompozitorovom opusu sve do *Rigoleta*, *Travijate* i *Trubadura*.

U središtu radnje ove opere, koja se odvija u renesansnoj Španiji 1519. godine, je ljubavni četvorougao koji čine Elvira, Silva, Don Karlo i Ernani. Naime, u lepu Elviru zaljubljeni su stariji plemić Silva, mladi razbojnik Ernani - osiromašeni plemić Don Huan od Aragona, ali i sam španski kralj Don Karlo. Ljubav između odmetnika i Elvire pokušavaju da osujete dvojica suparnika, ali kada Don Karlo otima devojkicu, Silva i Ernani sklapaju pakt kako bi je oslobodili. Cena njihovog savezništva je Ernanijev život, koji on daje kao zalag za Silvinu pomoć. Kada Don Karlo biva izabran za Svetog rimskog cara, nošen svojim političkim trijumfom odriče se Elvire i daje njenu ruku Ernaniju. I baš u trenutku kada Ernani i Elvira pomisle da će moći da budu zajedno, Silva se poziva na pakleni dogovor. Ernani ispunjava svoj deo pogodbe. Probada se bodežom i umire na rukama svoje voljene.

Duzepe Verdi:

Don Karlos

Libreto: Kamij di Lokl i Žozef Meri prema komadu *Don Karlos, prestolonaslednik Španije* Fridriha Šilera

Subota,
11. april 2015.
18:00

Lica i izvođači:

Filip II | Feručo Furlaneto, bas

Don Karlos | Jongun Li, tenor

Rodrigo | Sajmon Kinlisajd, bariton

Veliki inkvizitor | Džejms Moris, bas

Elizabeta Valoa | Barbara Fritoli, sopran

Princeza Eboli | Jekaterina Gubanova, mecosopran

Tibo (Tebaldo) | Meri-Džejn Li, sopran

Glas sa nebesa | Dženifer Ček, sopran

Hor i orkestar Metropolitan opere

Dirigent: Janik Neze-Segen

Režija: Nikolas Hajtner

Opera ima pet

činova i dve

pauze

Premijera:

Pariz, Opera,

11. mart 1867.

Ova opera u pet činova, najduža u Verdijevom opusu, nastala je kao porudžbina Pariske opere. Priča je zasnovana na događajima iz špansko-francuske istorije XVI veka, odnosno na neostvarenom ugovorenom braku španskog princa Karlosa i francuske princeze Elizabete Valoa. Naime, zbog promenjenih političkih okolnosti, po završetku Italijanskog rata koji je trajao od 1551-1559. godine, Elizabeta je morala da se uda za Karlosovog oca, Filipa II. Opera je prvi put izvedena 1867. godine u Parizu, dok je italijanska verzija ove opere svoju premijeru imala 4. marta iste godine u Kovent Gardenu u Londonu. *Don Karlos* je opera koju je Verdi najviše doradivao i menjao, te postoji više verzija koje su danas dostupne dirigentima i rediteljima. U Metropolitan operi se prikazuje tradicionalna verzija od pet činova

Princ Karlos je u tajnosti došao u Francusku kako bi video svoju verenicu, Elizabetu Valoa, koju nikada nije sreo. Mladi par se sreće u šumi dvorca Fontenblo i između njih se rađa ljubav. Tada stižu vesti da će Elizabeta, umesto za Karlosa, morati da se uda za njegovog oca Filipa II. Uz ovu dramsku liniju koja prati patnju dvoje ljubavnika, paralelno se odvija i politička borba naroda Flandrije koji pokušava da se oslobodi španske vlasti. Nesrećan Karlos odlučuje da uz pomoć svog prijatelja Rodriga pomogne borbama za nezavisnost, čime, osim u ljubavi, sada i u politici postaje suparnik svog oca, Filipa II...

Pjetro Maskanji:

Kavalerija rustikana

Libreto: Đovani Tardoni-Toceti i Guido Menaši po motivima istoimene priče Đovanija Verge

Subota
25. april 2015.
18:30

dve
opere
za jedno
veče

Lica i izvođači:

Santuca | Eva-Marija Vestbrek, sopran**Turidu** | Marselo Alvarez, tenor**Lučija** | Džejn Banel, kontraalt**Alfio** | Željko Lučić, bariton**Lola** | Džindžer Kosta-Džekson, mecosopran

Hor i orkestar Metropolitan opere

Dirigent: Fabio Luizi

Režija: Dejvid Mekvikar

Opera ima jedan

čin i izvodi se

bez pauze

Premijera:

Rim, Teatro Kostanci,

17. maj 1890.

Nastanak ovog dela, koje se danas smatra jednom od najboljih verističkih opera, podstakao je 1889. godine konkurs za jednočinku izdavača Sonconja. *Kavalerija rustikana* je između sedamdesettri pristigla rada označena kao najbolja. Njena premijera bila je pravi trijumf, a Maskanji je morao četrdeset puta da izlazi na scenu da se pokloni publici. Ubrzo je delo osvojilo i ostale evropske i svetske pozornice, a samo tokom Maskanjijevog života, opera je u Italiji izvedena četrnaest hiljada puta. Od 1893. godine, ova opera se redovno, tokom iste večeri, izvodi sa Leonkavalovim *Pajacima*.

Tragična priča o preljubi i osveti odigrava se sredinom XIX veka, tokom uskršnjeg jutra na trgu u jednom sicilijanskom gradiću. Turidu vara svoju trudnu devojkicu Santuču sa nekadašnjom velikom ljubavi, Lolom, koja se, dok je on bio u vojsci, udala za kočijaša Alfija. Kada shvati da ga Lola vara sa Turiduom, Alfio ga, u krčmi Turiduove majke Lučije, izaziva na dvoboj, u kojem mladić gine.

Ruđero Leonkavalo:

Pajaci

Libreto: Ruđero Leonkavalo

Subota,
25. april 2015.
20:30dve
opere
za jedno
veče

Lica i izvođači:

Kanio | Marselo Alvarez, tenor**Neda** | Patriša Raset, sopran**Tonio** | Džordž Gagnidze, bariton**Silvio** | Lukas Mičam, bariton

Hor i orkestar Metropolitan opere

Dirigent: Fabio Luizi

Režija: Dejvid Mekvikar

Opera ima dva

čina i izvodi se

bez pauze

Premijera:

Milano, Teatro dal Verme,

17. maj 1892.

Leonkavalo je odlučio da napiše sopstveno verističko operско ostvarenje nakon što je 1890. godine video Maskanjijevu *Kavaleriju rustikanu*, priču ispunjenu strastima, ljubomorom i osvetom. Želeći da na sceni prikaže "pravi i istinski život" Leonkavalo je navodno bio inspirisan događajem iz detinjstva, odnosno, zločinom iz 1865. godine u kojem je, nakon uplitanja u ljubavni trougao, ubijen sluga porodice Leonkavalo, Gaetano Skaveo. U svojoj operi, inicijalno naslovljenoj *Pajac*, Leonkavalo je ovaj trougao premestio u svet glumaca komedije del arte preplićući dešavanja na sceni i iza nje.

U prologu opere, Tonio, pod maskom lika kojeg tumači, Tadea, uvodi publiku u ono što će se dešavati i najavljuje priču o ljubavi, mržnji, gnevu i gorkom smehu. Vođa pozorišne trupe, Kanio, ljubomoran je jer misli da ga njegova mlada žena Neda vara sa Tonijom. Ali Neda ga ne vara sa Tonijom, kome se čak podsmeva zbog nakaznog izgleda, već sa zgodnim Silvijom. Očajni Kanio, prinuđen je da nastupi i uveseli publiku, iako mu bol razdire srce. Kada započne "komedija", Kanio nastoji da od Nede izmami ime ljubavnika, dok ona pokušava da sve predstavi kao deo radnje. Dok se publika divi umeću glumaca, polako postaje jasno da nešto nije u redu. Kanio probada Nedu, a zatim i Silvija, koji je istrčao iz publike da joj pomogne, a potom, shvativši šta je učinio, očajno uzvikuje da je komedija završena.

Dužepe Verdi:

Bal pod maskama

Libreto: Antonio Soma prema komadu *Gustav III* Ežena Skriba

Subota,
2. maj 2015.
19:00

Lica i izvođači:

Gustav III (Rikardo) | Pjotr Bečala, tenor

Amelija | Sondra Radvanovski, sopran

Oskar | Hajdi Štober, sopran

Grof Horn (Tom) | Dejvid Kroford, bas

Grof Ribing (Samuel) | Kit Miler, bas

Gospođa Arvidson (Ulrika) | Dolora Zadžik, kontaalt

Grof Ankarstrem (Renato) | Dmitrij Hvorostovski, bariton

Sudija | Mark Šovalter, tenor

Hor i orkestar Metropolitan opere

Dirigent: Džejms Livajn

Režija: Dejvid Olden

Opera ima
tri čina i dve
pauze

Premijera:

Rim, Teatro Apolo,

17. februar 1859.

Dužepe Verdi je 1857. godine potpisao ugovor za novu operu sa teatrom San Karlo u Napulju, a izbor je, posle nekoliko meseci razmišljanja, pao na Skribov libreto *Gustav III ili Bal pod maskama* iz 1833. godine. Međutim, kada je sinopsis stigao do napuljskih cenzora, postalo je jasno da opera koja se bavi istorijskim događajem, odnosno ubistvom švedskog kralja Gustava III, neće naići na odobravanje vlasti, te je posle dužih pregovora ugovor raskinut. Verdi je, stoga, u teatru Apolo u Rimu postavio operu u kojoj je radnja izmeštena iz Švedske u Boston, a umesto kralja Gustava, glavni junak postaje plemić nižeg ranga, Rikardo, vojvoda od Vorika. Metropolitan opera je odlučila da predstavi originalnu "švedsku" verziju sinopsisa, te imena likova iz "bostonske" verzije stavljamo u zagrade.

Zaverenici grof Horn i Ribing (Tom i Samuel) spremaju atentat na kralja Gustava III (Rikardo) tokom najavljenog maskenbala, o čemu ga obaveštava njegov sekretar i najbolji prijatelj grof Ankarstrem (Renato). Gustav je potajno zaljubljen u Ameliju, Ankarstremovu suprugu, koja prema njemu nije ravnodušna. Amelija posećuje vračaru Ulriku od koje traži pomoć kako bi se oslobodila ljubavi prema kralju. U prvom pokušaju atentata, Ankarstrem spasava Gustava i njegovu misterioznu pratilju, ali kada shvati da je to bila njegova žena, odlučuje da promeni stranu i da se pridruži zaverenicima...

Igor Stravinski:

Život razvratnika

Libreto: Vistan Hju Oden i Čester Kalman

Subota,
9. maj 2015.
19:00

Jack Vartoogian/Metropolitan Opera

Lica i izvođači:

Tom Rejkvel | Pol Eplbi, tenor

En | Lejla Kler, sopran

Nik Šedou | Džerald Finli, bariton

Turkinja Baba | Stefani Blajt, mecosopran

Enin otac | Brindli Šerat, bas

Majka Guska | Margaret Letimor, kontraalt

Hor i orkestar Metropolitan opere

Dirigent: Džejs Livajn

Režija: Džonatan Miler

Opera ima tri

čina i jednu

pauzu

Premijera:

Venecija, Teatro La Feniče,

11. septembar 1951.

Jedina opera Igora Stravinskog dobila je negativne kritike na premijeri, ali je kasnije scenski postavljena više nego bilo koje drugo operско delo nastalo posle Pučinijeve smrti, postavši sastavni deo repertoara velikih operских kuća. Izložba ciklusa slika *Život razvratnika* engleskog umetnika iz XVIII veka Vilijama Hogarta inspirisala je Stravinskog da se okuša u komponovanju operскоg dela. Povezao se sa poznatim britanskim pesnikom Vistanom Hjuom Odenom, inače i Britnovim saradnikom, koji je napisao libreto. U ovom delu Stravinski je težio otkrivanju odnosa između umetnikovog nesvesnog, njegove sudbine i moralnih vrednosti.

En i Tom su zaljubljeni par, ali je Enin otac sumnjičav prema izabraniku svoje ćerke, koji bez truda želi da stekne bogatstvo. Kako bi opovrgao to mišljenje, Tomu priskače u pomoć njegov alter-ego Nik Šedou koji mu nudi pogodbu: dobiće željeni novac, ali će za godinu dana morati da otplati svoj dug. Ispostavlja se da Nik Šedou nije samo Tomov mračni dvojnik, već i personifikacija đavola koji zavodi naivne i gramzive. Izenada stiže vest da je Tom dobio bogatstvo od nepoznatog rođaka, zbog čega mora da ode u London. Tamo se mladić predaje razvratu u javnoj kući Majke Guske. U međuvremenu, En verno čeka svog verenika koji joj se ne javlja. Nik Šedou govori Tomu da jedino odbacivanje svih društvenih normi donosi sreću, te ga nagovara da se oženi ženom sa bradom, Turkinjom Babom. En ostaje zapanjena kada ugleda Tomovu suprugu. On shvata da je pogrešio i želi ponovo da osvoji svoju bivšu verenicu. Godinu dana je na izmaku i Nik Šedou se vraća da naplati dug, odnosno da uzme Tomovu dušu. Jedino što može da spasi razvratnika je da u kartaškoj igri sa đavolom pogodi poleđinu karata. On to i čini. Nik Šedou gubi bitku, ali odlazeći uzima Tomov razum. On svoj život završava u ludnici, uveren da je Adonis koji je pronašao svoju Veneru, kada ga iz samilosti poseti nesrećna En.

Radijske prenose realizuju:

Muzičke urednice Drugog i Trećeg programa Radio Beograda:

**Sanja Kunjadić, Ivana Neimarević, Gorica Pilipović,
Zorica Premate, Ksenija Stevanović**

Producenti: **Jelena Damjanović, Ana Ćirica, Marija Vitas**

Koordinator Euroradija: **Živan Mitrović**

Knjižica:

Priprema teksta i redaktura: **Ksenija Stevanović, Ivana Neimarević, Sanja
Kunjadić, Jelena Damjanović**

Izdavač: **Radio Beograd - Treći program, Hilendarska 2, 11000 Beograd
Chinch - Inicijativa za savremenu muziku, 10070 Novi Beograd**

Dizajn: **Nikola Stevanović**

Projekat pomogla Ambasada Sjedinjenih Američkih Država u Beogradu

UNITED STATES EMBASSY
SERBIA

FM Radio Beograd 2/3

Avala **97,6 Mhz**

Deli Jovan **94,9 Mhz**

Tupižnica **96,1 Mhz**

Ovčar **90,1 Mhz**

Donji Milanovac **90,0 Mhz**

Tekija **92,1 Mhz**

Bajina Bašta **93,0 Mhz**

Besna Kobila **95,3 Mhz**

Crni Vrh (Jagodina) **99,3 Mhz**

Jastrebac **89,3 Mhz**

Crna Trava **99,6 Mhz**

Crveni Čot **96,5 Mhz**

Maljen **107,9Mhz**

Program možete pratiti putem interneta na sajtovima:

www.rts.rs/uzivo i www.radiobeograd.rs

The Metropolitan Opera Saturday Matinee Broadcasts

Sponsored by *Toll Brothers*
America's Luxury Home Builder®

The Metropolitan Opera **SOIREE**

JAVNA SLUŠANJA DIREKTNIH PRENOSA U ORGANIZACIJI BREAKFAST@NIGHT

BREAKFAST

